

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2006. március 15.*

A T-129/04. sz. ügyben,

a **Develey Holding GmbH & Co. Beteiligungs KG** (székhelye: Unterhaching [Németország], képviselik: R. Kunz-Hallstein és H. Kunz-Hallstein ügyvédek)

felperesnek

a **Belső Piaci Harmonizációs Hivatal (védjegyek és formatervezési minták) (OHIM)** (képvisele: G. Schneider, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

az OHIM második fellebbezési tanácsának (az R 367/2003-2. sz. ügyben) 2004. január 20-án hozott azon határozatának hatályon kívül helyezése iránt benyújtott kereset tárgyában, amely elutasította egy flakon formájú térbeli védjegy közösségi védjegyként történő lajstromozását,

* Az eljárás nyelve: német.

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁGA (második tanács),

tagjai: J. Pirrung elnök, A. W. H. Meij és I. Pelikánová bírák,

hivatalvezető: C. Kristensen tanácsos,

tekintettel az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2004. április 1-jén benyújtott keresetlevélre,

tekintettel az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2004. július 28-án benyújtott válaszbeadványra,

tekintettel az Elsőfokú Bíróságnak a felekhez 2005. május 23-án intézett írásbeli kérdéseire,

a 2005. július 12-i tárgyalást követően,

meghozta a következő

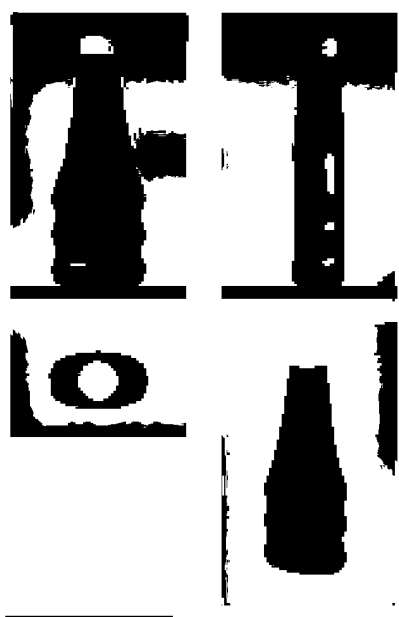
Ítéletet

A jogvita előzményei

¹ 2002. február 14-én a felperes a közösségi védjegyről szóló, 1993. december 20-i 40/94/EK módosított tanácsi rendelet (HL 1994. L 11., 1. o.; magyar nyelvű

különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 146. o.) alapján közösségi védjegybejelentési kérelmet nyújtott be a Belső Piaci Harmonizációs Hivatalhoz (védjegyek és formatervezési minták) (a továbbiakban: OHIM), elsőbbséget igényelve az eredeti, Németországban 2001. augusztus 16-án tett bejelentés alapján.

- 2 A védjegybejelentés az alábbi, flakonformájú térbeli megjelölés lajstromozására vonatkozott (a továbbiakban: a bejelentett védjegy):

- 3 A bejelentést a védjegyekkel ellátható termékek és szolgáltatások nemzetközi osztályozására vonatkozó, 1957. június 15-én kötött, azóta felülvizsgált és módosított

Nizzai Megállapodás szerinti 29., 30. és 32. osztályba tartozó árukra vonatkozóan tették, az egyes osztályok tekintetében a következő leírással:

- 29. osztály: „Paprika, paradicsomsűrítmény, tej és tejtermékek, joghurt, tejszín, étkezési olajok és zsírok”;

- 30. osztály: „Fűszerek; ízesítőszerke; mustár, mustár-alapú termékek; majonéz, majonéz-alapú termékek; ecet, ecet-alapú termékek; ecet felhasználásával készült italok; remuládmártások; ételízesítő; étkezési célra szolgáló aromák és esszenciák; élelmiszergyártáshoz aromaként szolgáló citromsav, almasav, borkósav; reszelt torma; ketchup és ketchup-alapú készítmények, gyümölcspép; salátaöntetek és mártások”;

- 32. osztály: „Gyümölcsitalok és gyümölcslevek; szörpök és más készítmények italokhoz”.

⁴ 2003. április 1-jei határozatában az elbíráló a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) pontja alapján elutasította a védjegybejelentést. Az elbíráló egyrészt megállapította, hogy az OHIM-ot nem kötik a korábbi, nemzeti lajstromozások, másrészt pedig, hogy a bejelentett védjegy formája nem rendelkezik olyan egyedi és könnyen felismerhető jellemzővel, amely lehetővé tenné a piacon fellelhető szokásos formáktól való megkülönböztethetőségét, és amely kereskedelmi származást jelölő funkcióval ruházná fel a védjegyet.

⁵ A felperes által benyújtott fellebbezést – amely főként a szóban forgó flakon szokatlan és sajátos jellegén alapult – a második fellebbezési tanács 2004. január 20-i

határozatával (a továbbiakban: a megtámadott határozat) elutasította. A fellebbezési tanács egyetértett az elbíráló érvelésével. Hozzátette még, hogy mivel a csomagolás formájából álló védjegyről van szó, ezért figyelembe kell venni azt a tényt, hogy az érintett vásárlóközönség azt nem feltétlenül ugyanúgy észleli, mint az olyan szó-, ábrás vagy térbeli védjegyet, amely az általa jelölt termék küllemétől független. Valójában ugyanis az érintett végső fogyasztó mindenekelőtt általában a flakonon elhelyezett címkét figyeli, mintsem önmagában a csupas, szintelen flakon formáját.

- 6 A fellebbezési tanács megjegyezte, hogy a bejelentett védjegy nem rendelkezik olyan többlet-jellemzővel, amely egyértelműen megkülönböztethetővé tenné a jelenleg megszokott formáktól, és amely származási jelölésként rögzülne a fogyasztók emlékezetében. A fellebbezési tanács úgy vélte, hogy a felperes által hivatkozott sajátos felfogás csak egy olyan erőltetett elemző vizsgálat eredményeként lenne tapasztalható, amelyet az átlagos fogyasztó nem végez el.

- 7 A fellebbezési tanács végül megjegyezte, hogy a felperes nem hivatkozhat a német védjegyhivatalnál bejelentett védjegy lajstromozására, mivel az ilyen nemzeti lajstromozásnak, mégha figyelembe is vehető ugyan, nincs döntő szerepe. Másfelől, véleménye szerint a Develey által benyújtott lajstromozással kapcsolatos iratok nem jelölték meg pontosan azokat az indokokat, amelyek alapján a szóban forgó megjelölés lajstromozásának helyt adtak.

A felek kérelmei

- 8 A felperes azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:
 - helyezze hatályon kívül a megtámadott határozatot;

– kötelezze az OHIM-ot a költségek viselésére.

9 Az OHIM azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

– utasítsa el a keresetet;

– kötelezze a felperest a költségek viselésére.

A jogkérdésről

10 A felperes négy jogalapra hivatkozik: a bizonyítási teher OHIM általi téves értelmezésére, amely a 40/94 rendelet 74. cikke (1) bekezdésének megsértését jelenti (első jogalap), az ipari tulajdon oltalmára létesült, 1883. március 20-i, legutóbb 1967. július 14-én Stockholmban felülvizsgált és 1979. szeptember 28-án módosított párizsi egyezmény (*Recueil des Traités des Nations Unies*, 828. kötet, 11847. sz., 108. o., a továbbiakban: párizsi egyezmény) 6. *quinquies* cikke A pontja (1) bekezdésének megsértésére, amelyet arra alapoz, hogy az OHIM a korábbi nemzeti úton lajstromozott védjegyet megfosztotta az oltalomtól (második jogalap), a 40/94 rendelet 73. cikkének, a párizsi egyezmény 6. *quinquies* cikkének, valamint a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló, 1994. április 15-i egyezmény (a továbbiakban: TRIPS-egyezmény) 2. cikke (1) bekezdésének megsértésére, amelyet arra alapoz, hogy az OHIM nem vizsgálta meg kellőképpen a korábbi nemzeti lajstromozást (harmadik jogalap), valamint a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdése b) pontjának megsértésére, amelyet arra alapoz, hogy az OHIM tévesen értékelt a bejelentett védjegy megkülönböztető képességét, illetve azt a tényt, hogy a védjegy jellegzetességeinek semmiféle gyakorlati funkciója nincs (negyedik jogalap).

Az első jogalapról: a 40/94 rendelet 74. cikke (1) bekezdésének megsértése

A felek érvei

- 11 A felperes szerint a fellebbezési tanács figyelmen kívül hagyta a megkülönböztető képesség hiányára vonatkozó, a 40/94 rendelet értelmében rá háruló bizonyítási terhet, amikor azt állapította meg – anélkül, hogy következtetését konkrét példákkal támasztotta volna alá –, hogy a szóban forgó formát a vásárlóközönség mint közönséges flakont fogja észlelni, és nem mint a kereskedelmi származás jelölését. A felperes azt állítja, hogy az OHIM feladata a megkülönböztető képesség hiányának bizonyítása, továbbá, hogy a feltétlen kizáró okok vizsgálatakor az OHIM-nak hivatalból kell vizsgálnia a tényeket. A bejelentő csak azt követően bizonyíthatja, hogy a védjegy a megkülönböztető képességet a használat révén megszerezte, miután az OHIM bizonyította, hogy a bejelentett védjegy nem rendelkezik bennerejlő (önmagában vett) megkülönböztető képességgel.
- 12 A tárgyaláson a felperes hozzátette, hogy az a tény, hogy a bizonyítás terhe az OHIM-ra hárul, a párizsi egyezmény 6. *quinquies* cikkéből is következik. A felperes szerint ez utóbbi cikk tulajdonképpen azt mondja ki, hogy a párizsi egyezmény valamely szerződő államában lajstromozott védjegy oltalmának elfogadása a főszabály, és az oltalom elutasítása a kivétel, amelyet megszorítóan kell értelmezni.
- 13 Az OHIM vitatja a felperes érvelését, megjegyezve, hogy a tények hivatalból történő vizsgálata nem a bizonyítási teherre vonatkozik. Azt is hozzáteszi, hogy nemigen lehet negatív – vagyis a megkülönböztető képesség hiányára vonatkozó – bizonyítékot szolgáltatni. Végül, az Elsőfokú Bíróság ítélkezési gyakorlatára utalva, az OHIM rámutat arra, hogy a megkülönböztető képesség hiányával kapcsolatban csupán indokolási kötelezettsége van. Az OHIM szerint az ítélkezési gyakorlatból következően a tapasztalatból vett általános információkra is lehet támaszkodni, ahogyan az jelen esetben is történt, továbbá, szükség esetén, a bejelentőnek kell konkrétan alátámasztott információt szolgáltatni arra vonatkozóan, hogy az egyes megjelöléseket az érintett fogyasztók a kereskedelmi származás jelzéseként fogják fel.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

- 14 Először is megjegyzendő, hogy a felperes által a tárgyaláson hivatkozott párizsi egyezmény nem vehető figyelembe. Ezen egyezmény 6. *quinquies* cikke, amely a párizsi egyezmény valamely másik szerződő államában benyújtott védjegyek lajstromozására és oltalmára vonatkozik, nem tartalmaz a közösségi védjegy-lajstromozási eljárások során a bizonyítási teher megoszlására vonatkozó rendelkezést.
- 15 Másodszor megjegyzendő, hogy a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdésében foglalt feltétlen kizáró okok vizsgálatakor az OHIM szerepe – miután a 40/94 rendelet alkalmazandó szabályaira és a közösségi bíróság által adott értelmezésre tekintettel objektíven és részrehajlás nélkül értékelte az adott ügy körülményeit, valamint lehetővé tette a bejelentőnek észrevételei előterjesztését és a meghozott határozat indokainak megismerését – annak eldöntése, hogy a védjegybejelentés nem ütközik-e valamelyik feltétlen kizáró okba. E határozat annak a jogrendnek az értékeléséből következik, amely természeténél fogva nem tartozik a bizonyítási kötelezettség alá, mivel ezen értékelés megalapozottsága többek között az Elsőfokú Bíróság előtt keresettel megtámadható (lásd az alábbi 18. pontot).
- 16 A 40/94 rendelet 74. cikke (1) bekezdésének értelmében a feltétlen kizáró okok vizsgálatakor az OHIM-nak azokat a tényeket kell hivatalból vizsgálnia, amelyek a feltétlen kizáró ok alkalmazását eredményezhetik.
- 17 Ha az OHIM megállapítja valamely feltétlen kizáró ok meglétét, akkor erről értesítenie kell a bejelentőt, és lehetőséget kell adnia arra, hogy a bejelentő visszavonja vagy módosítsa bejelentését, illetve a fent említett rendelet 38. cikkének értelmében előterjessze észrevételeit.

- 18 Ha az OHIM úgy dönt, hogy valamely feltétlen kizáró ok alapján elutasítja a védjegybejelentést, a hivatkozott rendelet 73. cikke első mondatának értelmében határozatát meg kell indokolnia. Ezen indokolásnak az a kettős célja, hogy egyrészt lehetővé tegye, hogy jogaik védelme érdekében az érdekeltek megismerjék a hozott intézkedés indokait, másrészt hogy lehetővé tegye a közösségi bíróság számára a határozat jogszerűségének felülvizsgálatát (lásd az Elsőfokú Bíróság T-124/02. és T-156/02. sz., Sunrider kontra OHIM – Vitakraft-Werke Wührmann és Friesland Brands [VITATASTE és METABALANCE 44] egyesített ügyekben 2004. április 28-án hozott ítéletének [EBHT 2004., II-1149. o.] 72. és 73. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 19 Harmadszor meg kell jegyezni, hogy amikor a fellebbezési tanács megállapítja a bejelentett védjegy megkülönböztető képességének hiányát, akkor az értékelés során olyan tényekre is támaszkodhat, amelyek a tömegfogyasztási cikkek forgalmazása során szerzett általános gyakorlati tapasztalatokból következnek, illetve amelyekről bárki tudomást szerezhet, és főként, amelyek e termékek fogyasztói körében is ismeretesek (analógiaként lásd az Elsőfokú Bíróság T-185/02. sz., Ruiz-Picasso és társai kontra OHIM – DaimlerChrysler [PICARO] ügyben 2004. június 22-én hozott ítéletének [EBHT 2004., II-1739. o.] 29. pontját). Ilyen esetben a fellebbezési tanács nem köteles az efféle gyakorlati tapasztalatra vonatkozó példákkal szolgálni.
- 20 Az így szerzett tapasztalatra támaszkodott a fellebbezési tanács, amikor a megtámadott határozat 52. pontjában megállapította, hogy az érintett fogyasztók a bejelentett védjegyet mint italok, fűszerek és folyékony élelmiszerek tárolására szolgáló közöségi flakonformát fogják észlelni, és nem mint valamely meghatározott gyártó védjegyét.
- 21 Amennyiben a felperes a fellebbezési tanácsnak a fenti tapasztalatra alapított elemzése ellenére érvényesíteni akarja a bejelentett védjegy megkülönböztető képességét, akkor neki kell konkrétan alátámasztott információt szolgáltatni annak bizonyítására, hogy a bejelentett védjegy vagy bennerejlő (önmagában vett), vagy használat révén megszerzett megkülönböztető képességgel rendelkezik, hiszen jobb, ha ezt ő maga (a felperes) teszi meg, tekintettel arra, hogy sokkal jobban ismeri a piacot (e tekintetben lásd az Elsőfokú Bíróság T-194/01. sz., Unilever kontra OHIM [tojásdad alakú tableta] ügyben 2003. március 5-én hozott ítéletének [EBHT 2003., II-383. o.] 48. pontját).

- 22 Ebből következik, hogy a felperes – mivel nem szolgáltatott ilyen információt – alaptalanul állítja, hogy a fellebbezési tanács megsértette a 40/94 rendelet 74. cikkének (1) bekezdését. Következésképpen az első jogalapot el kell utasítani.

A második jogalapról: a párizsi egyezmény 6. quinquies cikke A pontja (1) bekezdésének megsértése

A felek érvei

- 23 A felperes kiemeli, hogy amikor határozatában az OHIM kimondta, hogy a bejelentett védjegy a Közösség területén nem alkalmas a megkülönböztetésre, akkor valójában érvénytelennek nyilvánította a védjegyet, tehát az azonos megjelölést oltalomban részesítő, és a Deutsches Patent- und Markenamt (német szabadalmi és védjegyhivatal) által lajstromozott korábbi német védjegyet megfosztotta a német területre kiterjedő oltalomtól. A felperes szerint az OHIM ezen eljárása a párizsi egyezmény 6. *quinquies* cikke A pontja (1) bekezdésének megsértését képezi; az egyezmény nem teszi lehetővé az OHIM számára annak megállapítását, hogy a védjegy nem áll oltalom alatt annak a szerződő államnak a területén, ahol azt lajstromozták.
- 24 Az OHIM hangsúlyozza, hogy a párizsi egyezmény 6. *quinquies* cikke A pontjának (1) bekezdése kimondja, hogy a származási országban lajstromozott védjegyet külföldön – az ugyanazon cikkben foglalt kivételekkel – úgy kell oltalomban kell részesíteni, ahogy van, vagyis ahogyan lajstromozásra került. A 6. *quinquies* cikk B pontjának ii) alpontja pedig a megkülönböztető képesség hiánya esetén kifejezetten előírja a lajstromozás megtagadását. Az OHIM hozzáteszi, hogy a közösségi védjegybejelentés elutasítása nem vonja maga után az azonos megjelölést oltalomban részesítő, nemzeti úton lajstromozott védjegy törlését.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

- 25 Mégha feltételezhető is, hogy az OHIM-nak kötelessége a párizsi egyezmény 6. *quinquies* cikkének tiszteletben tartása, először is meg kell jegyezni, hogy a felperes téves premisszából indul ki, amikor azt állítja, hogy az OHIM érvénytelennek nyilvánított egy, a párizsi egyezmény szerződő államában lajstromozott védjegyet. A 40/94 rendelet ötödik preambulumbekzdése értelmében ugyanis a védjegyekre vonatkozó közösségi szabályozás nem lép a tagállamok védjegyekre vonatkozó jogszabályainak helyébe. Ennélfogva a megtámadott határozat, amellyel a közösségi védjegybejelentést elutasították, nem érinti sem a nemzeti úton lajstromozott korábbi védjegy érvényességét, sem e védjegy német területre kiterjedő oltalmát. Következésképpen – a felperes állításaival ellentétben – az OHIM nem fosztotta meg a nemzeti úton lajstromozott korábbi védjegyet a német területre kiterjedő oltalmától azáltal, hogy elfogadta a megtámadott határozatot, így tehát nem sértette meg a párizsi egyezmény 6. *quinquies* cikkét.
- 26 Másodszor, amennyiben a jelen jogalappal a felperes azt rója fel az OHIM-nak, hogy a párizsi egyezmény 6. *quinquies* cikke A pontjának (1) bekezdése alapján nem adott helyt a bejelentett védjegy lajstromozásának, az OHIM-hoz hasonlóan meg kell jegyezni, hogy ugyanezen cikk B pontjának ii) alpontja lehetővé teszi a lajstromozás megtagadását abban az esetben, ha a bejelentett védjegy nem rendelkezik megkülönböztető képességgel. Következésképpen az OHIM nem sértette meg a párizsi egyezmény 6. *quinquies* cikke A pontjának (1) bekezdését pusztán azáltal, hogy a bejelentett védjegy lajstromozásával szemben a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) pontjában foglalt feltétlen kizáró okot állapított meg, amely tiltja a megkülönböztetésre alkalmatlan megjelölések lajstromozását. Mivel a fellebbezési tanácsnak a bejelentett védjegy megkülönböztető képességének hiányára vonatkozó megállapításának megalapozottsága a negyedik jogalap tárgyát képezi, ezért azt a jelen jogalap keretében nem kell vizsgálni.
- 27 Következésképpen a második jogalapot el kell utasítani.

A harmadik jogalapról: a 40/94 rendelet 73. cikkének, a párizsi egyezmény 6. quinquies cikkének, valamint a TRIPS-egyezmény 2. cikkének megsértése

A felek érvei

28 A felperes szerint az OHIM nem vizsgálta meg kellőképpen a Deutsches Patent- und Markenamt által korábban lajstromozott, a bejelentett védjeggyel azonos megjelölésre vonatkozó védjegyet. A felperes szerint a közösségi védjegy és a nemzeti úton lajstromozott védjegyek közeli kapcsolatban vannak egymással annak okán, hogy ez utóbbiak szenioritását igényelni lehet. A felperes ebből arra következtet, hogy az OHIM-nak figyelembe kell vennie a nemzeti úton lajstromozott korábbi védjegyeket. Másodsorban úgy véli, hogy a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1988. december 21-i 89/104/EGK első tanácsi irányelv (HL 1989. L 40., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 92. o.) és a 40/94 rendelet által alkotott jogi alap egyezéséből következően az OHIM-nak és az érintett nemzeti közigazgatási szervnek a két jogszabálysöveg által előírt, ugyanazon kritériumokat kell alkalmaznia, és ebből adódóan az OHIM-nak meg kell indokolnia, hogy miért alkalmazza e kritériumokat a nemzeti közigazgatási szervtől eltérően. E kötelezettség egyaránt következik a 40/94 rendeletből, a párizsi egyezményből és a TRIPS-egyezményből.

29 Az OHIM hangsúlyozza, hogy a párizsi egyezményre és a TRIPS-egyezményre történő hivatkozások irrelevánsak, mivel ezen egyezmény-szövegek nem az indokolási kötelezettségre vonatkoznak. Ezután megjegyzi, hogy valamely határozat indokolásának világos és egyértelmű módon kell kifejtene az illetékes hatóság által tett megállapításokat. Az OHIM szerint a megtámadott határozat megfelelt e követelményeknek, mivel a fellebbezési tanács rámutatott arra, hogy a korábbi nemzeti lajstromozásnak a közösségi védjegyrendszerben nincs kötelező ereje.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

- 30 Először is ki kell zárni a felperes által a párizsi egyezményre és a TRIPS-egyezményre tett hivatkozást. A 40/94 rendelettől eltérően ugyanis a két egyezmény nem írja elő a határozatok indokolásának kötelezettségét, és ennél fogva a jelen jogalap szempontjából e két egyezmény nem releváns.
- 31 Szintén el kell utasítani a felperes arra alapított érvét, hogy a nemzeti védjegy jogosultja igényelheti e védjegy szenioritását az olyan közösségi védjegybejelentés vagy olyan közösségi védjegy tekintetében, amely azonos áruk vagy szolgáltatások tekintetében ugyanarra a megjelölésre vonatkozik. Természetesen – ahogyan azt a felperes a 40/94 rendelet 34. és 35. cikke alapján kifejtette – amikor a közösségi védjegynek a korábbi, azonos nemzeti védjegy szenioritását igénylő jogosultja lemond az utóbbi oltalmáról, vagy hagyja azt megszűnni, akkor is ugyanazon jogok illetik meg, mint ha a korábbi védjegy oltalma továbbra is fennállna. Mindenesetre az említett rendelkezéseknek semmiképpen sem lehet az a célja vagy a hatása, hogy valamely korábbi nemzeti védjegy jogosultja számára szavatolják annak közösségi védjegyként történő lajstromozását, függetlenül attól, hogy fennállnak-e feltétlen vagy viszonylagos kizáró okok.
- 32 Ami a korábbi német védjegy vizsgálatának állítólagos hiányát illeti, megjegyzendő, hogy a közösségi védjegyrendszer önálló rendszer, amelyet szabályok összessége alkot, és olyan célokat kíván szolgálni, amelyek csakis e rendszer sajátjai, alkalmazásuk pedig minden más nemzeti rendszertől független. Következésképpen valamely megjelölés közösségi védjegyként való lajstromozhatósága csak a vonatkozó közösségi szabályozás alapján értékelhető, oly módon, hogy az OHIM-ot és adott esetben a közösségi bíróságot nem köti a tagállami szinten keletkezett azon határozat, amely az ugyanazon megjelölést nemzeti védjegyként lajstromozhatónak tartotta. Ugyanez a helyzet akkor is, ha az efféle határozatot valamely, a 89/104

irányelvvel összhangban lévő nemzeti jogszabály alkalmazásával hozták (az Elsőfokú Bíróság T-106/00. sz., Streamserve kontra OHIM [STREAMSERVE] ügyben 2002. február 27-én hozott ítéletének [EBHT 2002., II-723. o.] 47. pontja).

- 33 Mindenesetre a tagállamokban már lajstromozott védjegyek olyan tényezőt képeznek, amely bár nem döntő, mégis figyelembe vehető a közösségi védjegy lajstromozása szempontjából (az Elsőfokú Bíróság T-122/99. sz., Procter & Gamble kontra OHIM [egy szappan formája] ügyben 2000. február 16-án hozott ítéletének [EBHT 2000., II-265. o.] 61. pontja; a T-24/00. sz., Sunrider kontra OHIM [VITALITE] ügyben 2001. január 31-én hozott ítéletének [EBHT 2001., II-449. o.] 33. pontja, valamint a T-337/99. sz., Henkel kontra OHIM [piros és fehér kerek tablettá] ügyben 2001. szeptember 19-én hozott ítéletének [EBHT 2001., II-2597. o.] 58. pontja). Az említett lajstromozások tehát elemzési alapként szolgálhatnak a közösségi védjegybejelentési kérelem értékelésénél (az Elsőfokú Bíróság T-222/02. sz., HERON Robotunits kontra OHIM [ROBOTUNITS] ügyben 2003. november 26-án hozott ítéletének [EBHT 2003., II-4995. o.] 52. pontja).

- 34 Megjegyzendő, hogy a fellebbezési tanács a megtámadott határozat 55. pontjában a következőket állapította meg:

„[...] a bejelentett védjegy német védjegylajstromba történt bejegyzésének nincs kötelező ereje [...] a közösségi védjegyrendszerre nézve, amely önálló és a nemzeti védjegyrendszerektől független jogi rendszert alkot. Egyebekben, a tagállamokban már lajstromozott védjegyek olyan ténytet jelentenek, amely a közösségi védjegybejelentés szempontjából csupán figyelembe vehető, de nincs döntő szerepe. Ráadásul a fellebbező által előterjesztett lajstromozási iratok nem tüntetik fel, hogy milyen indokok alapján fogadták el a szóban forgó megjelölés bejelentését [...]”.

- 35 A fellebbezési tanács tehát megfelelően figyelembe vette a nemzeti lajstromozás meglétét, anélkül, hogy meg tudta volna vizsgálni azokat a részletes indokokat,

amelyek alapján a Deutsches Patent- und Markenamt helyt adott a nemzeti védjegybejelentési kérelemnek. Mivel ezek az indokok ismeretlenek voltak a fellebbezési tanács előtt, nem szolgálhattak elemzési alapként.

36 Végül az indokolási kötelezettséget illetően – amelynek jelentőségére a fenti 18. pontban emlékeztettünk – megjegyzendő, hogy a fenti 34. pontban idézett megtámadott határozat 55. pontja világos és egyértelmű módon kifejti azokat az indokokat, amelyek alapján a fellebbezési tanács úgy döntött, hogy nem követi a Deutsches Patent- und Markenamt határozatát. Hozzá kell tenni, hogy ez az indoklás egyrészt lehetővé tette, hogy a felperes – jogainak védelme érdekében – megismerje a megtámadott határozat indokait, ahogyan azt a felperes által a jelen kereset második és harmadik jogalapja keretében előterjesztett kérelmei tanúsítják, másrészt lehetővé tette, hogy az Elsőfokú Bíróság felülvizsgálja a megtámadott határozat jogszerűségét.

37 Az előzőekből következően a harmadik jogalapot el kell utasítani.

A negyedik jogalapról: a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdése b) pontjának megsértése

A felek érvei

38 A felperes szerint jelen esetben a bejelentett védjegy rendelkezik az ítélezési gyakorlat által megkövetelt minimális megkülönböztető képességgel. E tekintetben megjegyzi, hogy a bejelentett védjegy által keltett összbnyomás a következő: az üveg nyaka vékony, a flakon középső része – amely elől- és hátulnézetből leginkább domború – lapos és széles, a flakon egyik része kupakban végződik, a flakon két oldalán pedig szimmetrikus bemélyedések találhatók.

39 Ezt követően a felperes vitatja az OHIM azon megjegyzését, miszerint a bejelentett védjegy csupán minimálisan eltérő, diszkrét változata a megszokott formáknak, és a védjegy nem rendelkezik olyan további sajátossággal, amely szokatlannak, sajátosnak vagy egyedinek tekinthető. A felperes emlékeztet arra, hogy sem a különlegesség, sem az eredetiség nem feltétele a védjegyek megkülönböztető képességének. Ellenkezőleg: már minimális megkülönböztető képesség is elegendő ahhoz, hogy a védjegy lajstromozás tárgyát képezhesse. A felperes hozzáteszi, hogy a térbeli védjegyek megkülönböztető képességének értékelésénél nem a legszigorúbb kritériumokat kell alkalmazni.

40 A felperes azt az állítást is vitatja, miszerint a fogyasztó akkor, amikor választ, a terméken szereplő címke vagy logó alapján tájékozódik, és nem a flakon formája alapján. Véleménye szerint a vásárláskor a fogyasztó a választásnál a flakon formája alapján tájékozódik, és csak akkor ellenőrzi választásának helyességét a címke segítségével, miután a keresett terméket beazonosította. E tekintetben még hozzáteszi, hogy az átlagfogyasztó az érintett termékek csomagolásának formáját teljes mértékben úgy foghatja fel, mint e termékek kereskedelmi származásának jelölését.

41 A felperes mellékesen kiemeli, hogy a bejelentett védjegy egyetlen vonásának sincs gyakorlati funkciója.

42 Az OHIM szerint a fogyasztó általában nem hozza egymással kapcsolatba a termék formáját vagy csomagolását és annak származását, hanem a kereskedelmi származást illetően a csomagoláson elhelyezett címkékre támaszkodik.

- 43 Az OHIM hozzáteszi, hogy a bejelentett védjegynek a felperes által említett vonásai vagy csupán szokásos formatervezési sajátosságok, vagy a fogyasztók azt csak olyan elemző vizsgálat során érzékelhetnék, amelyet nem végeznek el. Ebből arra következtet, hogy a bejelentett védjegyet a fogyasztók úgy fogják észlelni, mint az adott termék szokásos csomagolási formájának egy változatát, és nem úgy, mint a termék kereskedelmi származásának jelölését.
- 44 Végül az OHIM megjegyzi, hogy az a kérdés, hogy a gyakorlati vagy ergonómiai funkciót betöltő formatervezési sajátosságoknak – külön-külön figyelembe véve – van-e jelentőségük a megkülönböztető képesség vizsgálatánál.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

- 45 Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy valamely védjegy megkülönböztető képességét egyrészt a bejelentésben szereplő árukra és szolgáltatásokra való tekintettel, másrészt az érintett vásárlóközönség észlelése szempontjából kell értékelni (az Elsőfokú Bíróság T-305/02. sz., Nestlé Waters France kontra OHIM [egy palack formája] ügyben 2003. december 3-án hozott ítéletének [EBHT 2003., II-5207. o.] 29. pontja, valamint a T-399/02. sz., Eurocermex kontra OHIM [egy sörösüveg formája] ügyben 2004. április 29-én hozott ítéletének [EBHT 2004., II-1391. o.] 19. pontja). Az áru formájából álló térbeli védjegyek megkülönböztető képességének értékelésekor alkalmazott szempontok nem különböznek a védjegyek más típusainak esetében alkalmazandó szempontoktól (az „egy palack formája”-ügyben hozott ítélet 35. pontja, és az „egy sörösüveg formája”-ügyben hozott ítélet 22. pontja). Ezenkívül a védjegy megkülönböztető képességének vizsgálatakor az általa keltett összbenyomást kell elemezni (lásd az „egy palack formája”-ügyben hozott ítélet 39. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

46 Jelen esetben a bejelentett védjegy áruai mindennapos fogyasztásra szolgáló élelmiszertermékek. Ennélfogva az érintett vásárlóközönség a fogyasztók összességéből áll. Ezért a bejelentett védjegy megkülönböztető képességét a szokásosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagfogyasztó feltételezhető elvárásaira tekintettel kell értékelni (az „egy palack formája”-ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 33. pontja és az „egy sörösüveg formája”-ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 19. és 20. pontja).

47 Először is, ami a felperes azon feltevését illeti, miszerint az olyan áruk esetében, mint a szóban forgó áruk, a fogyasztó inkább a csomagolás formája alapján választ, és nem a címke segítségével, megjegyzendő, hogy az átlagfogyasztók – grafikai vagy szöveges elem hiányában – az áru formája vagy a csomagolás formája alapján nem szoktak az áru eredetére következtetni (lásd a Bíróság C-136/02. P. sz., Mag Instrument kontra OHIM ügyben 2004. október 7-én hozott ítéletének [EBHT 2004., I-9165. o.] 30. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). Ugyanígy, e fogyasztók elsősorban egyszerűen csomagolási funkciót tulajdonítanak azoknak a flakonoknak, amelyekben az ilyen termékeket tárolják (az Elsőfokú Bíróság T-146/02 – T-153/02. sz., Deutsche SiSi-Werke kontra OHIM [álló tasak] egyesített ügyekben 2004. január 28-án hozott ítéletének [EBHT 2004., II-447. o.] 38. pontja). Mivel a felperes nem terjesztett elő olyan bizonyítékokat, amelyek ezen ítélkezési gyakorlatnak a jelen ügyben való alkalmazása ellen szólnának, a felperes feltevését el kell utasítani.

48 Hozzá kell tenni, hogy az OHIM vitatott megállapítása nem felel meg a felperes által említett azon körülménynek, miszerint az átlagfogyasztó az érintett termékek csomagolásának formáját teljes mértékben a termékek kereskedelmi származásának jelöléseként foghatja fel (az „egy palack formája”-ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 34. pontja). Mégha ez az eset állna is fenn, ezen általános megállapítás nem azt jelenti, hogy az ilyen termék csomagolása mindig rendelkezik a közösségi védjegyként történő lajstromozáshoz megkövetelt megkülönböztető képességgel. A megjelölés megkülönböztető képességének meglétét ugyanis minden egyes konkrét esetben a fenti 45. és 46. pontban kifejtett szempontok alapján kell értékelni.

- 49 Másodszor, ami azon négy jellegzetességet illeti, amely a felperes szerint hozzájárul a flakon megkülönböztető képességéhez, bevezetésként megjegyzendő, hogy az a pusztán tény, hogy valamely forma a termékek adott fajtája szokásos formájának egy változata, nem elegendő annak megállapításához, hogy az e formából álló védjegy nem rendelkezik megkülönböztető képességgel. Mindig meg kell vizsgálni, hogy az ilyen védjegy lehetővé teszi-e a szokásosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagfogyasztó számára azt, hogy az érintett – mindenféle elemzés és különösebb odafigyelés nélkül – meg tudja különböztetni a terméket a többi vállalkozás termékétől (a Mag instrument kontra OHIM ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 32. pontja). Ugyanis minél jobban hasonlít a bejelentett forma a szóban forgó termék esetében legáltalánosabban alkalmazott formához, annál valószínűbb, hogy az említett forma nem rendelkezik megkülönböztető képességgel (a Mag Instrument kontra OHIM ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 31. pontja).
- 50 Ami a nyújtott nyakat és a középső lapos részt illeti, megjegyzendő, hogy a bejelentett védjegy paraméterei nem térnek el a bejelentett védjeggyel jelölt termékekhez hasonló termékeket tartalmazó flakonok szokásos formájától. Ugyanis sem a nyak hossza, sem a nyak átmérője, sem a flakon magassága és szélessége közötti arány nem nevezhető egyedinek.
- 51 Ugyanez érvényes a csavaros kupakra. Valójában csupán az adott ágazatban forgalmazott flakonok szokásos formatervezési sajátosságáról van szó.
- 52 Az egyetlen sajátosság, ami a bejelentett védjegyet elkülöníti a szokásos formáktól, az oldalán lévő bemélyedésekben rejlik. Az OHIM által felhozott példáktól eltérően a

bejelentett védjegyben olyan mély ívek vannak, amelyek szinte félkörívek benyomását keltik.

- 53 Mégha ezt a sajátosságot szokatlannak lehetne is minősíteni, önmagában ez még nincs oly mértékben hatással a bejelentett védjegy által keltett összbenyomásra, hogy ez utóbbi jelentősen eltérne az ágazat szabványaitól vagy szokványos formáitól, és ennél fogva alkalmas lenne alapvető, származást jelölő funkciójának betöltésére (a Mag Instrument kontra OHIM ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 31. pontja).
- 54 Egészében vizsgálva az előbb említett négy sajátosság tehát nem kelt olyan összbenyomást, amely alkalmas lenne e megállapítás megkérdőjelezésére. Következésképpen a bejelentett védjegy – az általa keltett összbenyomás alapján – nem rendelkezik megkülönböztető képességgel.
- 55 E megállapítás nincs ellentmondásban a felperes által hivatkozott azon körülménnyel, miszerint a védjegyek megkülönböztető képességének nem feltétele sem az egyedi, sem az eredeti jelleg. Még ha az egyedi, illetve eredeti sajátosságok megléte nem képezi is a lajstromozás *conditio sine qua non*-ját, meglétük biztosíthatja a védjegynek a megkülönböztető képesség előírt szintjét, amely nélkül a védjegy nem is rendelkezne megkülönböztető képességgel. Ezért a fellebbezési tanács – miután megvizsgálta a flakon által keltett összbenyomást, és a megtámadott határozat 45. pontjában megállapította, hogy „a vásárló magából a flakonból és annak konkrét kinézetéből nem fog valamely meghatározott vállalkozástól való származás jelölésére következtetni” – megvizsgálta, hogy a bejelentett védjegy rendelkezik-e olyan különleges sajátosságokkal, amelyek biztosítják számára a megkülönböztető képesség előírt minimális szintjét. És mivel a fellebbezési tanács korábban – a megtámadott határozat 49. pontjában – megállapította, hogy ez nem áll fenn,

helyesen következtetett a bejelentett védjegy megkülönböztető képességének hiányára.

- 56 Harmadszor, ami a felperes által említett azon körülményt illeti, miszerint a bejelentett védjegy jellegzetes vonásainak nincs gyakorlati vagy ergonómiai funkciója, megjegyzendő, hogy e körülmény – mégha fennállását vélelmezzük is – nincs hatással a bejelentett védjegy megkülönböztető képességének hiányára. Ugyanis amennyiben az érintett vásárlóközönség az áru vagy a szolgáltatás kereskedelmi származásának jelöléseként észleli a megjelölést, az a tény, hogy a megjelölés egyidejűleg a kereskedelmi származást jelölő funkción kívüli más – például gyakorlati – funkciót is betölt, nincs hatással a megkülönböztető képességére (e tekintetben lásd az Elsőfokú Bíróság T-173/00. sz., KWS Saat kontra OHIM [narancssárga színárnyalat] ügyben 2002. október 9-én hozott ítéletének [EBHT 2002., II-3843. o.] 30. pontját).
- 57 Következésképpen a negyedik jogalapot szintén el kell utasítani, emiatt pedig a kereset egészét el kell utasítani.

A költségekről

- 58 Az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 87. cikkének 2. §-a szerint az Elsőfokú Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a felperes pervesztes lett, az OHIM kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG (második tanács)

a következőképpen határozott:

- 1) **A keresetet elutasítja.**
- 2) **A felperest kötelezi a költségek viselésére.**

Pirrung

Meij

Pelikánová

Kihirdetve Luxembourgban, a 2006. március 15-i nyilvános ülésen.

E. Coulon

hivatalvezető

J. Pirrung

elnök